

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Fortfarande 50 procent mer konsumtion än vad jorden tål
- Systemfel som behöver förändras – lokal ekonomi i senaste nyhetsbrevet från HSSL
- Byarnas utvecklingsarbete behöver pengar – professor Eero Uusitalo i ledaren för Landsbygd Plus
- Närproducerad mat ett av spetsämnena i regeringsprogrammet
- ”Landsbygden är det vi gör den till” – Europaparlamentariker Tarja Cronberg
- Läs även detta: **Lagändring underlättar bredbandsbygget i glesbygden *Anmälningar till Landsbygdsriksdagarna börjar stå för dörren *Seminarium om boendet på nordiska landsbygdsområden hålls i Stockholm *Årets by i Egentliga Finland 2012 skall vara bra på närekonomin*

Cit: ***”Finansministeriet borde inte ha inlett några kartövningar utan övertygande bevisning om att storkommuner har en gynnsam inverkan på servicetillfredsställelsen hos befolkningen, den kommunala ekonomin och invånarnas demokratiska möjligheter att påverka sitt eget närsamhälle.”***
Kenneth Myntti om att verkligheten verkar ha hamnat på kollisionkurs med regeringens ambitioner på alla tre punkter (Vasabladet 13.5).

”Målet måste ju vara att uppnå ett koncept med en win-win situation mellan stad och landsort, mellan finskt och svenskt.”

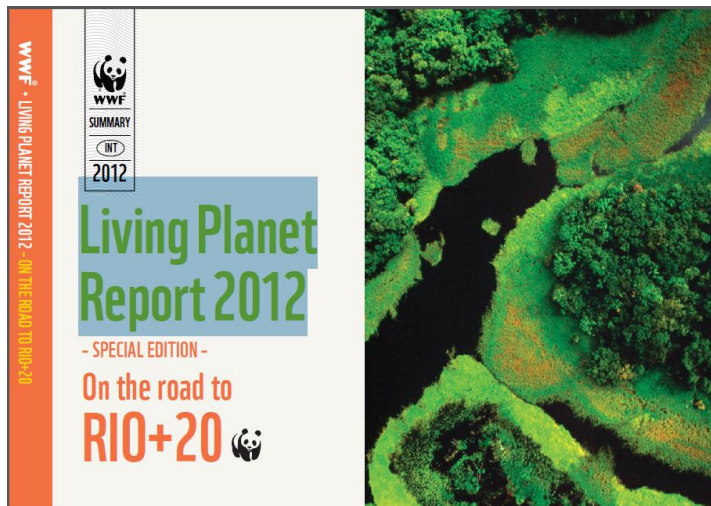
Stig Nygård i Vasabladets ledare om att vi har gemensamma utmaningar och specifika språkliga utmaningar i Vasaregionen. Nygård kommenterar fullmäktigeledamoten i Vasa Tom Gullbergs artikel (Vasabladet 12.5) där Gullberg bl.a. skriver att regionens framtid står och faller med hur vi klarar av att sköta relationerna mellan Vasa och omgivningen, och mellan finskt och svenskt (Vasabladet 14.5).

”Vad man också kan se, är att företag allt oftare tvingas till en "pivot", d.v.s. att man tvingas att se sig själv på radikalt nya sätt. Jag tror att vi måste utnyttja något liknande i vårt tänkande om landsbygden, och inte fastna i de historiskt givna visionerna eller upprepa "när-" och "eko-" mest hela tiden. Vi måste tillåta nya idéer som bryter de invanda föreställningarna om landsbygden och skärgården.”

Alf Rehn, professor i företagsekonomi vid Åbo Akademi och en av huvudtalarna under den finlandssvenska Landsbygdsriksdagen, i tidningen som utkommer i juni och utges inför den finlandssvenska Landsbygdsriksdagen i Skärgårdscentret Korpoström 6-7.10.

FORTFARANDE 50 PROCENT MER KONSUMTION ÄN VAD JORDEN TÅL

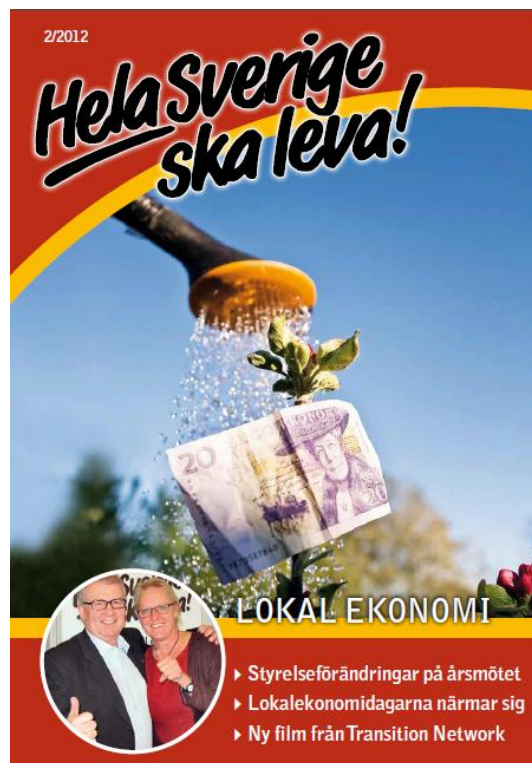
Världsnaturorganisationen WWF:s nya rapport visar att mänskligheten fortfarande konsumerar 50 procent mer än vad jorden tål. Beräkningen utgår från det ekologiska fotspåret, alltså hur mycket biologisk produktiv areal som behövs för att täcka vår konsumtion och binda koldioxidutsläppen. De fem länder som har det största ekologiska fotspåret per invånare är Qatar, Kuwait, Förenade Arabemiraten, Danmark och USA, medan Finland ligger på elfte plats. Skulle alla t.ex. följa

finländska konsumtionsmönster, skulle det behövas tre planeter. Men följderna av överkonsumtionen syns ofta i fattigare länder, eftersom produktionen i hög grad har flyttats till sådana länder. Enligt rapporten *Living Planet Report 2012* har biodiversiteten, eller den naturliga mångfalden minskat med 30 procent sedan år 1970, men mest dramatiskt i de tropiska havsområdena, bl.a. till följd av överfiske. Uppgifterna är från (15.5) webbplatsen svenska.yle.fi och finns med kommentarer på <http://svenska.yle.fi/comment/1716#comment-1716>. Den engelskspråkiga rapporten från WWF kan läsas under webbadressen http://awsassets.panda.org/downloads/lpr_2012_rio_summary_booklet_final_120509.pdf.

SYSTEMFEL SOM BEHÖVER FÖRÄNDRAS – LOKAL EKONOMI I SENASTE NYHETSBRIVET FRÅN HSSL

Grunden för lokal ekonomi är att pengar snurrar lokalt så många varv som det bara är möjligt, och då spelar det ingen roll om kontanterna försvinner, utan det viktiga är att kapitalet stannar och gör nytta lokalt, istället för att försvinna till andra marknader eller försvinnas i någons iver att göra snabba klipp. Ett grundproblem är synsättet att den bästa marknaden och utvecklingen inte finns lokalt utan någon annanstans – glöm det, utveckling och ”råvaror” finns alltid lokalt. Det finns ingen naturlag som gör att de alltid behöver flyttas för att förädlas, utan det kan politiska beslut, nya attityder och förhållningssätt förändra. Förutom jord, vatten, skog och malm finns resurser som man ofta inte tänker på i ekonomiska termer, nämligen barnen. Idag ”levererar” landsbygden färdigutbildade ungdomar, där det försvinner en miljoninvestering med var och en av dem. Men det är inte pengarna som är det värsta, utan utvecklingspotentialen som varje klok människa besitter, ung som gammal. Dess värre visar forskning att ungdomar som flyttar, ofta känner sig som svikare, som inte är välkomna tillbaka, medan de som stannar, fostrar vi till att se på sig själva som losers. Det här, om något, visar att vi behöver tänka om, för systemfel som både är förnedrande och ekonomiskt

utarmande behöver förändras i grunden, och för att Hela Sverige ska leva, behöver vi ta tillvara allt som ger ekonomiska flöden lokalt. Viktigast är att vi, på alla samhällsnivåer, värnar om långsiktigt hållbara och ibland synnerligen obekväma idéer som ger mer resurser och inflytande lokalt. Resten ordnar sig då på sikt. Förutom det här, som ingår i ledaren, är rubrikerna i Riksorganisationen Hela Sverige ska levas (HSSL:s) nyhetsbrev, med temat lokal ekonomi, bl.a. följande:

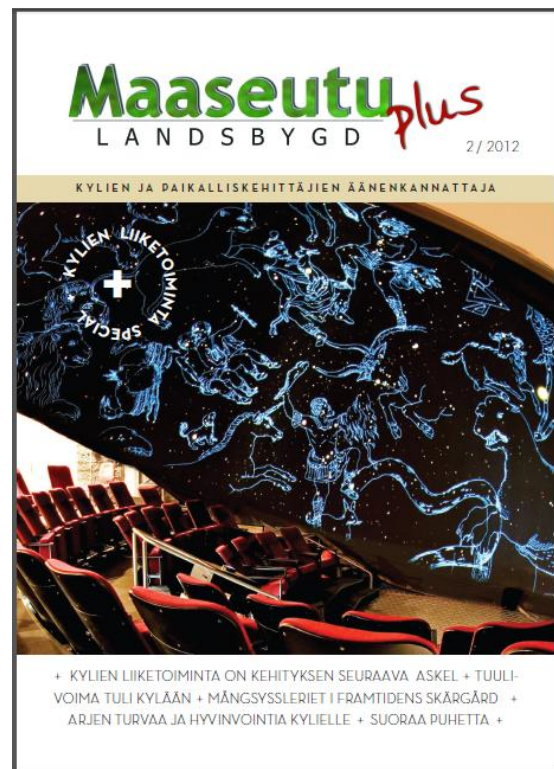
- Lokal ekonomi handlar om hur våra pengar används
- Bygdebolag stärker egenmakten
- Gotländska utvecklingsbolag inspirerar Framtidskommissionen
- Nytt sätt att samla kapital
- Hur bygger vi landet och vem gör jobbet?
- Hela Sverige ska levas årsmöte
- Utbildning i lokal ekonomi

Nyhetsbrevet (2/2012) kan läsas på HSSL:s hemsida via länk under webbadressen <http://www.helasverige.se/kansli/nyheter/visa-nyhet/blog/1/3400/2/>.

BYARNAS UTVECKLINGSARBETE BEHÖVER PENGAR – PROFESSOR EERO UUSITALO I LEDAREN FÖR LANDSBYGD PLUS

Det behövs pengar för byarnas utvecklingsarbete, för allt kan inte förverkligas endast med pengar utifrån, åtminstone inte på ett smidigt sätt. Det behövs således egna pengar i utvecklingsprocessens många skeden, men ändå anskaffas huvuddelen av medlen utifrån. Men utvecklingsmedlen är ju till för det här. Byn är ju inte ett företag, men den kan förmå på många olika sätt underlätta lokal företagsverksamhet genom att uppgöra avtal och öka åtagandet. Byns roll ökar oundvikligen, då privata och offentliga verksamheter koncentreras och blir tillgängligt allt längre bort. Det är onödigt att vara rädd för ökat ansvar, för ”ur egen ficka” finns det redan nu många positiva exempel på. I projektvärlden talar man mycket om goda praxis, men på samma gång förundras man över hur långsamt det går att sprida dessa praxis. I allmänhet är orsakerna mycket mänskliga och direkta överföringar är det inte frågan om. Det behöver tillämpas. Byverksamhetsrörelsen är ändå så utbredd för att sprida praxisen, att det skulle löna sig utnyttja detta bättre än vad man nu gör. Bland annat det här skriver professor Eero Uusitalo i ledaren för tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus 2/2012. Övrigt som tas upp i tidningens finskspråkiga artiklar är bl.a. följande:

- Även i framtiden bor man på landsbygden
- Årets byvänligaste kommun 2012
- Byarnas affärsverksamhet är utvecklingens följande steg
- Sommarateatern håller byn i gång
- Vindkraften kom till byn
- Föreningarnas bolag
- Byns affärsverksamhetsanalys som arbetsredskap

De svenskspråkiga sidorna, *Svenska Spalten*, (6 s) har följande rubriker:

- Demokrati och gummistämplor
- Mångsyssleriet i framtidens skärgård
- Djurmo Turism – aktiebolaget som blev byn Jurmos hjärta
- Projekt för österbottnisk trygghet

Årets andra nummer av tidningen *Maaseutu Plus – Landsbygd Plus* utkom 15.5. Tidningen är språkrör för byarörelsen, de lokala aktionsgrupperna och övriga landsbygdsutvecklare. *Landsbygd Plus*, som getts ut sedan år 2000 och utkommer 5 ggr per år (med normalt ca 36 sidor per nummer), är tvåspråkig med ett mindre antal svenska sidor. Årligen ges även ett engelskspråkigt nummer ut. Utgivare är Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf med Eero Uusitalo som chefredaktör och Pipsa Salolammi som redaktör. Svensk Byaservice sköter om koordineringen av de svenskspråkiga sidorna i tidningen. För prenumeration kontakta Sylvia Manninen på tel. 02-738 1761 eller per e-mail sylvia.manninen@kylatoiminta.fi.

NÄRPRODUCERAD MAT ETT AV SPETSÄMNENA I REGERINGSPROGRAMMET

Ett av spetsämnena i regeringsprogrammet är att öka produktionen och konsumtionen av närproducerad mat. På jord- och skogsbruksministeriet har man inlett arbetet med att ta fram ett program för lokala livsmedel. Nu vill ministeriet även höra konsumenternas åsikter om hur konsumenterna kunde få mer närproducerade livsmedel, samt vilka är frågorna som regeringens program för lokal mat ska handla om. Enligt regeringsprogrammet är livsmedelssektorn en klar framtida tillväxtbransch, vars konkurrenskraft och samarbete utvecklas vidare enligt riktlinjerna i den nationella livsmedelsstrategin och livsmedelspolitiska redogörelsen, och nu vill regeringen öka andelen ekologiskt odlade och närproducerade livsmedel i offentlig upphandling genom att ge småföretagare och närproducenter bättre möjligheter att delta i konkurrensutsättningar. Det här skall bl.a. ske med hjälp av en bättre upphandlingskompetens och satsning på kvalitativa kriterier.

Regeringen har också målet att utveckla och öka den lokala produktionen så att den möter efterfrågan, och så vill man höja förädlingsgraden. Sålunda ingår i regeringsprogrammet ett separat program för lokala livsmedel. Programarbetet kommer att bygga på en utredning om närmatsektorn, dess nuläge och flaskhalsarna i utvecklingen. *Uppgifterna är ett pressmeddelande på jord- och skogsbruksministeriets hemsida och finns under adressen http://www.mmm.fi/sv/index/amnesomraden/pressmeddelanden/120509_otakantaa_lahiruoka_ohjelma_sv.html. Utredningen plus annat material om närproducerade livsmedel finns att få på ministeriets hemsida under <http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/lahiruoka.html>. Vad gäller konsumenternas åsikter, kan man på justitieministeriets webbplats <http://www.dinasikt.fi/> besvara en förfrågan fram till den 31 maj. Närmat diskuteras även på Facebook, www.facebook.com/Lahiruokaohjelma.*

”LANDSBYGDEN ÄR DET VI GÖR DEN TILL” – EUROPAPARLAMENTARIKER TARJA CRONBERG

Till landsbygden hör tids- och kulturbundna laddningar. Den snabba industrialiseringen bidrog till urbaniseringen som förstärktes av IT-boomen. Plötsligt ville vi glömma landsbygden som representerade det förgångna, något som man skulle lämna bakom sig.

Politiken förstärkte den här riktningen. Som sämst och som bäst var landsbygdsförhållandet nostalgi, något som stöddes av den offentliga omgivningens bilder och ord. Bekanta talesätt och betydelser påverkar i beslutsfattandet fortfarande. Utifrån den här utvecklingen har något hänt: landsbygden är på uppgång. Här vill man bo och arbeta, utöva fritidsintressen och vara pensionär. Landsbygdens betydelse regenererar människornas egen aktivitet. Man väljer

bostaden i stället för hela levnadssättet, gör individuella lösningar och går motströms, man värdesätter frid och rymlighet. Människorna väljer, det uppstår företeelser. Degrowth, downshifting, Slow Food, Slow Life – individuella val görs ofta för samhällets skull. Landsbygden har fått nya ”gillare”. Landsbygden balanserar ett hektiskt liv, och erbjuder även en stimulerande miljö. På landsbygden är det möjligt att förena arbete och familj. Den ger möjlighet till meningsfulla aktiviteter, då dagen inte fylls med lönearbete. Finländare, innovationen som väcker global avundsjuka – den moderna ödemarken – är framför oss, bara olöst. Hur förenar man på ett nytt sätt välfärden och långa avstånd, kvalitativ service och glesbeboelse? Hur förverkligar man i praktiken den moderna ödemarkens värden och ett fullständigt deltagande i samhället så att det är tillgängligt för alla? *Uppgifterna är från en längre text (på finska) på Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitras hemsida och finns under adress <http://www.sitra.fi/artikkelit/2012/tarja-cronberg-moderni-eramaa>. Skribenten Tarja Cronberg är Europaparlamentariker.*

LÄS ÄVEN DETTA

Lagändring underlättar bredbandsbygget i glesbygden

Små teleföretag skall få det lättare att bygga bredband i glesbygden genom regeringens förslag om lagändring till riksdagen. Enligt ändringsförslaget skall små teleföretag nu kunna söka tilläggsstöd för bredbandsbygget av staten även om företagen fått stöd för projektet av en annan myndighet. Avsikten är att förbättra finansieringen under byggtiden och sålunda öka intresset för att bygga bredband i glesbygden. Problemet har varit att nya företag inte har tillräckliga säkerheter för att finansiera projekten genom lån, för enligt den gällande lagen måste den som söker stöd inkludera en försäkran om att den sökande inte fått stöd för projektet av någon annan statlig myndighet. Nu ändras lagen så att den sökande skall bifoga en utredning över vilka andra stöd som beviljats. *Uppgifterna är från webbplatsen hbl.fi och finns under adressen <http://hbl.fi/nyheter/2012-05-16/lattare-bygga-bredband-i-glesbygden>.*

Teknologie doktorn i datateknik Nisse Husberg kommenterar texten ovan med att säga att det minsann är på tiden att ändra den nuvarande lagen. Två saker är viktiga: 1) att få anslutning till Internet och 2) att få finansiering. Det här är ett steg i rätt riktning, men absolut inte tillräckligt. Det som skulle behövas mest av allt är statlig borgen. Till exempel NTM-centralernas finansiering har helt omöjliga villkor. Även om de beviljar stöd, så är det mycket

svårt och långsamt att få det utbetalat – om man alls får några pengar. Det kan ta lång tid innan man får ens ett beslut, och årtal innan man ser några pengar. Det här systemet bromsar utbyggnaden mycket effektivt. Stöd är inte ens så viktiga som att få pålitlig startfinansiering (borgen för lån).

Anmälningar till Landsbygdsriksdagarna börjar stå för dörren

Inom kort kommer det vara möjligt att anmäla sig till årets rikssvenska Landsbygdsriksdag 6-9.9 i Blekinge. Man håller på med ett intensivt förberedelsearbete för att färdigställa alla detaljer. Programmet innehåller spännande kommunbesök, ministrar, intressanta seminarier, föreläsare, framtidsspaning, samt även möjlighet till mingel och dans. Antalet platser är begränsade kan man bl.a. läsa på Riksorganisationens Hela Sverige ska levas hemsida, <http://www.helasverige.se/kansli/nyheter/visa-nyhet/blog/1/3393/2/>. Allt om den svenska Landsbygdsriksdagen finns på dess hemsida under webbadressen <http://lbrd.helasverige.se/>.

**LANDSBYGDS
RIKSDAG**
BLEKINGE SEPTEMBER 2012

Snart är det även möjligt att anmäla sig till den finlandssvenska Landsbygdsriksdagen på Skärgårdscentret Korpoström i

Åboland 6-7.10. Huvudtalarna är professor Alf Rehn, som är professor i företagsekonomi vid Åbo Akademi (ÅA) och en internationellt erkänd affärstänkare, författare och talare, samt samhällsdebattören och skribenten Maria Wetterstrand, som tidigare varit riksdagsledamot och språkrör för Miljöpartiet de Gröna i Sverige. Wetterstrand arbetar nu med att skriva, föreläsa, tala och debattera om allt från ledarskap till politik. Till programmet hör även bl.a. temaseminarier, frågetimme, plenum och inte minst åboländsk oktoberfest. Information kommer upp på hemsidan för Landsbygdsriksdagen vartefter på webbadressen www.landsbygdsriksdagen.fi, liksom på Facebook där Landsbygdsriksdagen har en egen grupp, du hittar den genom att söka på Landsbygdsriksdagen 2012.

Seminarium om boendet på nordiska landsbygdsområden hålls i Stockholm

Boendet är en viktig faktor i en kommuns eller ords attraktivitet, men även i mer rurala områden, landsbygder, är detta på olika sätt en aktuell fråga. Finansiering av ny- och ombyggnationer, liksom

strandskydd, utboäggande, möjligheter och utmaningar med stor andel "fritidshusbefolkning" är exempel på aspekter som ofta hörs i debatten. Hur är då läget i våra grannländer Norge och Finland, och finns det möjligheter till lärande och inspiration mellan länderna i dessa frågor? Nordiska ministerrådets arbetsgrupp Framtidens Landsbygder bjuder in till ett seminarium om *Boende i landsbygder – Nordiskt lärande och inspiration* den 7 juni i Stockholm.

Arbetsgruppen anordnar seminariet tillsammans med Tillväxtanalys och Nordregio.

Arbetsgruppen har gett myndigheten Tillväxtanalys i uppdrag att skriva en översiktlig

komparativ studie om boende i landsbygdsområden i Finland, Sverige och Norge, där tre områden lyfts fram i rapporten – planering/regelverk, finansiering, samt second homes (fritidshus). Seminariet är en del av myndighetens avrapportering av uppdraget, varav axplock från rapporten, tre nordiska lokala exempel, samt en nyligen framtagen GIS-plattform för gränsöverskridande nordiska analyser presenteras under dagen. Programmet upptar även en paneldiskussion, där bl.a. professor Hannu Katajamäki, HSSL:s ena ordförande Inez Abrahamsson och landsbygdsutvecklare Peter Backa deltar. *Mer info, länk till program och anmälningsuppgifter (senast 31.5) finns under adress www.nordregio.se/boendefragor.*

Årets by i Egentliga Finland 2012 skall vara bra på närekonomin

Det är åter dags för Årets by i Egentliga Finland, som detta år har temat *Den företagsamma byn*. Föreningen Egentliga Finlands Byar rf med samarbetspartners söker därför en by,

som befrämjar närekonomin. Detta behöver inte nödvändigtvis betyda att byaföreningen själv idkar näringsverksamhet, utan det kan handla om att på olika sätt lyfta fram det som redan finns på orten, t.ex. olika produkter, service, mat, energi o.s.v. Det kan handla om ett långsiktigt arbete för att utveckla föreningshuset till byns servicepunkt, eller att utveckla byns infrastruktur (som vägar, vatten och dataförbindelser). Faktorer som inverkar är samarbetet mellan byns olika föreningar och företag, hur byn befrämjat marknadsföringen av företag och tjänster på orten (skyltning, företagsregister, hemsida, byatorg, broschyrer m.m.), samt hur planmässigt arbetet med att befrämja närekonomin är (byaplan m.m.). Den fritt formulerade ansökan skall beskriva byn (invånarantal, läge, områdets föreningar o.s.v.), samt berätta om byns verksamhet. Ansökan sänds senast 31.5 till Egentliga Finlands byaombud Tauno Linkoranta, endera per post eller per mail, tauno.linkoranta@vskylat.fi. Egentliga Finlands by 2012 utses 18.8 i Pöytyä, Yläne. Mer om Årets by, samt om den finlandssvenska Landsbygdsriksdagen i Korpoström i oktober och om en inspirationsdag för de åboländska byaföreningarna, finns att läsas i den svenskspråkiga versionen av Egentliga Finlands byabrev (Nyhetsbrev 2012, Pargas 14.5.2012). *Nyhetsbrevet, liksom den finska versionen, kommer upp inom kort på föreningens hemsida som har adressen <http://www.vskylat.fi/>.*

Se även det finskspråkiga nyhetsbrevet Pro Saaristomeri- uutiskirje som finns under adressen <http://www.vskylat.fi/pdf/ProSaaristomeri- uutiskirje.pdf>.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaföreningarna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net . Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi . Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
--